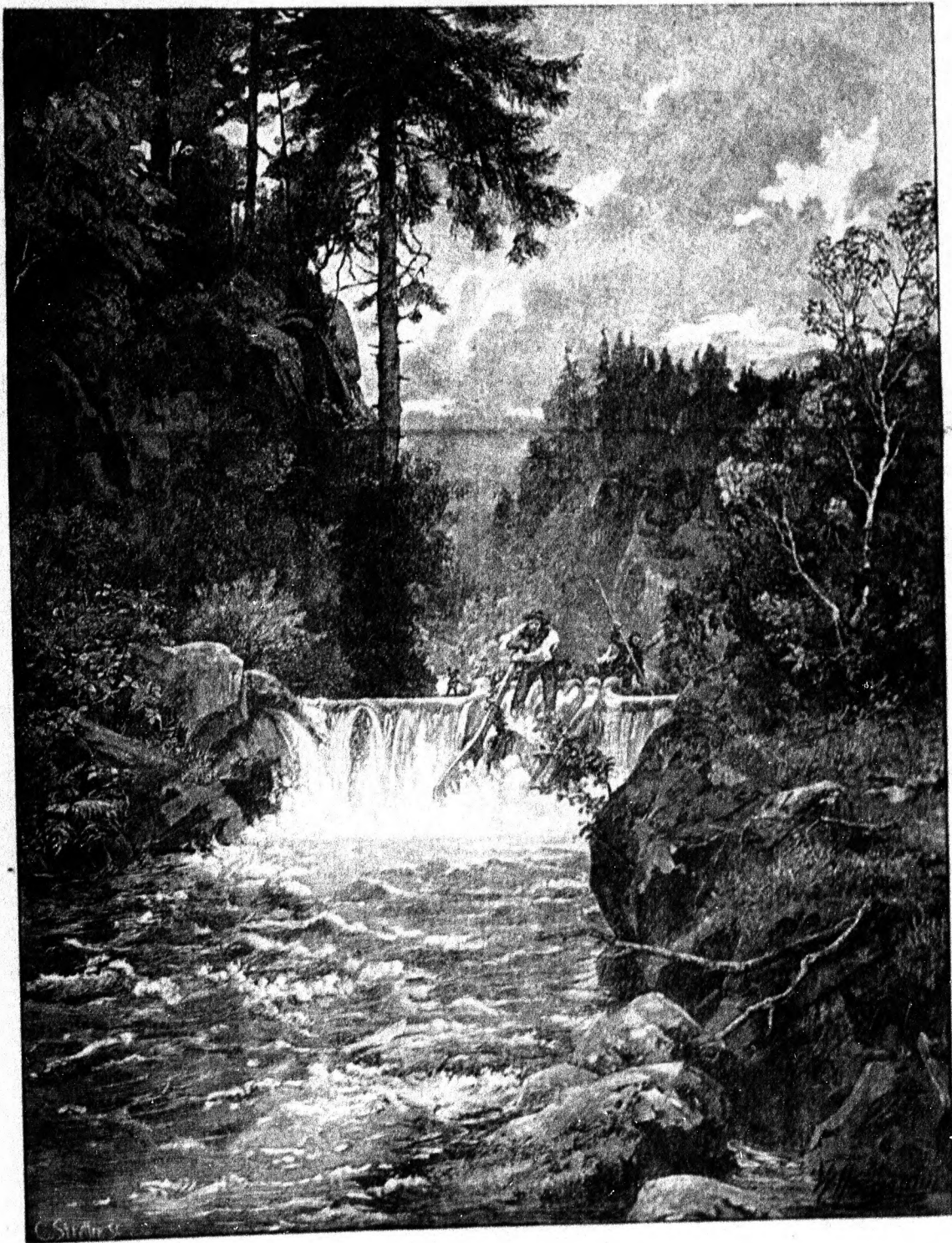


OPRAVDOVÝ KREŠŤAN

POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TYŽDENNÍK.

<i>Predplatná cena:</i>	Vychodí každú nedeľu.	<i>Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti, VI. okr., Aradi-utca 14.</i>
Na celý rok 4 kor. — hal.	Zodpovedný redaktor a vydavateľ:	Sem sa majú posielat predplatky a dopisy.
Na pol roka 2 „ — „	VIKTOR HORNÝÁNSZKY.	Nevyplatené listy sa neprijímajú
Na štvrt roka 1 „ — „		
Jednotlivé číslo 6 halierov.		



Po lejako.

Deväťstoročné jubiléum kresťanstva.

V deň Na nebe vzatie Panny Marie bude tomu 900 rokov, čo bol Sv. Štefan korunovaný za 1-ho uhorského kráľa. Deň tento je pre nás z dvojhohľadu prevýznamný.

Korunovaním Sv. Štefana za 1-ho kráľa Uhorska bola vlast naša vriadená medzi politicky sriadené štáty Europy. Od tohoto dňa uhorské kráľovstvo bezprestajne hralo viac-menej významný zástoj v dejepise Europy. Boly časy, keď vlast naša siahala ďaleko prez terajšie jej hranice; boly časy, keď uhorskí kráľovia patrili medzi prvých v Europe, slovo ich malo rozhodné závažie; meno Uhra poživalo všade úctu. Boly ale zase aj také časy, kde vlast naša bola ubiedená, keď hlboko stonala pod ťažkými úderami krutého osudu. Tak medzi iným ťažko bola navštívená vtrhnutím a plienením ukrutných tatárov, taktiež nie menej bolastnú ranu jej zapríčinilo turecké panstvo, pod ktorým sme trpeli vyše 200 rokov. Ale ani tieto, ani iné údery, ktorými nás ruka Pána s času na čas navštívila, neboly vstave vlast našu pochovať. Uhorský národ sa za každým zotavil, jeho životaschopnosť a húzevnatosť prevládala, pretrpela všetky údery, všetky pohromy a teraz po prestatých bojoch, po prestatých utrpeniach znovu zaujímame čestné miesto medzi europejskými národami. Deň tento tedy pre je nás národným, asice významným národným sviatkom, lebo je 900 ročným jubiléumom korunovania prvého uhorského kráľa.

Sviatok Na nebe vzatia Panny Marie je ale nielen deväťstoročným jubiléumom korunovania Sv. Štefana za prvého kráľa Uhorska, lež zároveň je aj 900ročným jubiléumom uvedenia kresťanstva do Uhorska. Roku 900-ho 15. augusta korunovaný bol Sv. Štefan korunou, ktorú mu bol poslal tehďajší pápež II-hý Sylvester za uznanie a odmenu tých zásluh, ktoré si kráľ Štefan nadobudnul okolo rozširovania kresťanstva v Uhorsku. Korunovanie Sv. Štefana touto korunou považované bolo za dokončenie úplného pokresťanenia Uhorska. A týmto skutkom vstúpila vlast naša pred 900 rokmi do radu kresťanských štátov, čím si zabezpečila stále jestvovanie, stály život medzi europejskými štátmi.

V tento prepamätný deň máme skutočne mnoho príčin, aby sme sa obrátili k Všemohúcemu

a vrúce vďaky mu vzdávali zato, že vlast našu milú cez tak dlhé veky udržal, a že jej behom tejto dlhej doby preukázal tak mnohé milosti a dobrodenia. A keď rozmýšľame nadtým, čo bolo vlastne základom, na ktorý bola položená tehďajšia sriadenosť našej vlasti, nuž najdeme, že základ tento tvorily nábožnosť láska k vlasti a sloboda. Na tomto trojom bola založená vlast naša, na tomto trojom spočívajúc prestála všetky útrapy a pohromy a na základe tomto žif bude dlhé a dlhé stolia.

Z tohoto si môžeme brať to naučenie, že základom trvania všetkých štátov je nábožnosť a láska k vlasti, taktiež sloboda. Taký štát, ktorého obyvatelia sa spustili viery a Boha, nemôže sa udržať, lebo nemá mravného základu, ale ani taký štát, ktorého obyvatelia neprechoávajú v srdciach svojích vrelú lásku k vlasti svojej, nemôže dlho jestvovať, lebo bez lásky k vlasti niet života štátov. A čo plati o nábožnosti a láske k vlasti to plati aj o slobode. Bez slobody niet lásky, a bez lásky niet nábožnosti. Tedy keď chceme, a to iste chceme, aby vlast naša čím dlhšie žila, nesmieme ju prestať takou láskou milovať, jakou sme ju dosiaľ milovali, v ktorom páde budeme aj na ďalej požívať tie veľké slobody, ktoré sme dosiaľ požívali.

Tisíce a tisíce veriacich duší shromažďí sa v Ostrihome a v Stolnom Belohrade, kde sa k oslave 900ročného jubiléuma odbavovať budú skvelé slávnosti, a tam vzdávať budú vrúce vďaky Najvyššiemu za tú milosť, že nám soslal v osobe Sv. Štefana, prvého kráľa uhorského, skutočného apoštola, ktorý apoštolskou horlivosťou rozširoval učenia Kristove a ktorého horlivosti máme čo ďakovať, že vlast naša pred 900 rokmi vstúpila do radu kresťanských štátov. Ale nielen tí, ktorí sa nachádzajú v tom šťastlivom položení, že osobne môžu brať účasť na skvelých slávnostách v Ostrihome, ale aj ostatní obyvatelia Uhorska v tento prepamätný deň zašlú vrúce modlitby k trónu Všemohúceho, v ktorých mu budú ďakovať za dosavádne milosti a zároveň Ho budú prosiť o ďalšiu laskavosť o ďalšiu milosť pre vlast našu drahú.

Dobrý Bože! ošetruj vlast našu drahú, shliadni

milostive na nás obyvateľov jej, udel nám hojnosť milosti, aby sme v bázni Tvojej, v svornosti a láske nežili a vospolok sa milovali čo bratia a sestry, tak jako dosiaľ a udržuj vlasť našu milú aj na ďalej!

Slovo k rodákom.

Blíži sa, neuprosne sa blíži oná dvanásť hodina, v ktorej netečným, nečiným byť, znamená zkažu — smrť. Upamätávajú, napomínajú nás udalosti. Udalosti povážlivé, strašné, nebezpečné. Váhať, liečiť je neradno, potreby núfa k činom.

Povetrie plné je chytľavou látkou. I výbuchy sú časté.

Národy dlho žijú a pomaly, ale i ony majú vzniknutie a koniec. Medzi tými dvoma leží život, ktorý viac-menej od nich samých závisí. Človek má určenú hranicu života, ktorú prekročíť mu nevoľno. Život skrátiť si môže, predĺžiť ale nie. Oproti tomu život a trvanie národa neohraničené sú, lebo len nerozum jeho vlastný a prechvaty svojské pripravujú mu predčasný koniec. A preto synovi národa potrebná je bedlivosť, pozornosť, rozvážitosť, vôbec nekalený rozum, aby všetko odstránil, všetko vyhubil, čo trvanie škodné, a všetko umožnil, všetko zadovážil i udržal, čo k upevneniu a jestvovaniu potrebné je.

Premeny v živote ľudskom rýchle striedajú sa, v živote národov sú ony moc zhlhvejšie a tak ľahšie je tu, než tam poznať a spravovať tieže. Ľahkomyselník je ten, kto nestará sa o ne.

A na nás, tak zdá sa, právom padá obžaloba, že sme neteční, nedbanliví, ľahkomyslní. — Životné, občianske i medzinárodné zjavy napádajú, vyzývajú našu pozornosť nadmier — a my otáľame. Výhovorky hľadáme a máme na tisíce, no v skutočnosti nemáme v nich — pravdy. Len stráňime sa namáhavých, snád až krvopotných prác. — Preto radšej — hašteríme sa. Škriepime sa. Dotazujeme sa. A to menujeme politickým dejstvom v prospech vraj verejného dobra. Das je to, nie život!

Ohzrime sa vokol. Nespokojnosti dosť i vokol nás. V širom svete tým viac. Čo robíme k jej utišeniu? Nič, leda že s úľubou všestranne hľadáme príčinu príčin čím určitejšie na iných zvaliť.

Anarchistické vraždy striedajú sa. I milovaná naša kráľovná padla takej v obeť. My tešíme sa, že sa to nie u nás, lež v cudzine stáva. My pyšní sme, že nie my, lež iní sú stíhaní. — U nás sa to vraj ani len nestane, prečo? — Kto by to vedel.

Železnou dráhou a plavebnými cestami našimi posledné týždne stá a stá úbohých, mizerných nešťastníkov putuje svetom. Nemajú domoviny — ženú sa svetom hľadať si vlasť. Nič im je nie

vlastným, iba bieda. Neúfajú sa, iba almužne a milosti Božej. Rumunsko, v ktorom sa zrodili, v ktorom rástli, dá im všetko, len nie voľnosť a nie — prácu. — Hladovie, žízni, hynie ľud, nie preto že nechce, ale že nesmie pracovať. Lebo práca a jej ovocie patrí len privilegovaným. Telom, duchom sú si aspoň rovní. Spôsob a rozdiel viery v jedného a toho samého Boha ich delí. Tomuto jednakými sú synmi, moc ľudská, páškové právo väčšie ale robí medzi nimi rozdiel. Sebe berie moc a jej výsledok: právo; — tamtým dáva otroctvo a smrť. — Telesné i duševné vlohy nesmejú sa vyvinúť, lebo majitelia ich pridržajú sa viery otcov, ktorú ešte i nám ctíť nutno. Tam vyhnali ich, my ich neprijmeme. Veď nás moc je vraj. Tak že i my vyvandruvame. — Ozaj či nie aj my, keď aj nie z tých istých, ale aspoň podobných príčin?

Či aj nám je voľným každý postup, každý vývin? Rozmýšľajme nad tým. — Nezaškodí nám to.

Predbežne ale zостаňme len pri tamtom. Jedna bedač vraždí — a to korunované hlavy, druhá putuje svetom sebe i iným na tarchu. — Ani jedno, ani druhé nenie správnym. Nectí ľudstvo, ani verejné ustanovizne. A trpeným byť nesmie. — Zločinec i tulák musí prestať jestvovať. — Lež ako? — Mečom? prachom a olovom? — Jedom či väzením? — Tak smýšľajú mnohí; — lebo vraj divú zver, besného psa zadržáme, pomätenca do hrobu väzenia vkladáme. A tým vraj urobíme ich neškodnými. Hej znivočením. Krásne rozumovanie humánneho nihilizmu.

Príčinu príčin zločincov a biedy treba odstrániť, a prestanú byť zločinci i bedač. Nesmieme hľadať len po prepastiach, ale musíme pozrieť aj na vrchy. Čím vyššie sú vrcholy, tým hlbšie sú medzi nimi údolia. Urovniť je treba. Reformovať od hora, aby vyrovnal sa i ten najhlbší spodok. Dať treba plácu práci, dať každému a prijímať každého ku práci. — Spoločnou vôľou a spoločnými silami. Predmet námah je človek a jeho blaho, a len keď toto posledné zadovážime a zabezpečíme každému spolubratovi, len potom pozerajme akou rečou hovorí, a akým spôsobom vzýva Boha svojho.

I potom len nech ho vzýva a to skrúšene. I potom nech akýmkoľvek jazykom hovorí, len nech rozumne a po priateľsky.

Dotiaľ ale neviňme liberalismus, že pôvodom ja anarchizmu, ani klerikalismus že antisemitismus má na rováši, lež rozmýšľajme, uvažujme, ako sa vytrepal z dnešného neblahého stavu, a ako pomôcť sebe i druhým k lepšiemu. Dosť veľká to úloha. I keď všetci na nej budeme pracovať, nie tak ľahko jej sdieme. Kto sa odtiahne, ba snád i ďalej rôznice hľadať bude, ten sám nad sebou vyniesol súd.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Uprázdnený mandát. Odumretím vyslanca kremnického okresu Eduarda Ámona uprázdnil sa kremnický mandát. Liberálni voličia tohoto okresu jednohlasne usniesli sa na tom, že mandát ponuknú tamojšiemu mešťanostovi Jozefovi Chabadovi, ktorý sa aj osvedčil, že kandidovanie prijíma. Berúc do ohľadu, že je mešťanosta Chabada jak v Kremnici tak aj na vidieku veľmi obľúbený, netrpí pochybnosti, že bude zvolený. Jako počť, ľudová strana by tiež rada postavil kandidáta, lenže v oči Chabadovi nemá ani mačny mak výhľadu, že zvíťazí. Voľba bude pravdepodobne 23-ho augusta.

Rakúsky ministerský predseda Körber po tieto dni navštívil nášho ministerského predsedu v Rátóte a dlhší čas sa radil s ním. Predmetom porady bola tá otázka, jako by sa dal rakúsky politický život do riadnej kolaji priviesť. Körber z Rátótu išiel do Ištu ku kráľovi, aby mu podal zpravu o porade.

Ministerský predseda Széll u kráľa. Ministerský predseda Széll v utorok odcestoval z Rátótu cez Viednu do Ištu, kde ho kráľ vo štvrtok prijme na výsluchu.

Jubiläum kresťanstva. V stredu budú sa odbyvať v Ostrihomi skvelé slávnosti, nsporiadané z príležitosti 900ročného jubiliäuma korunovania Sv. Štefana za prvého kráľa Uhorska a uvedenia kresťanstva do Uhorska. Všetky prípravy sú už dokončené. Politika bude úplne vyhostená z týchto slávností. Kráľa, jako vieme, zastupovať bude arciknieža Fridrich, vláda bude tiež zastúpená asice účasť budú brať na slávnostach: ministerský predseda Széll, minister náboženstva a verejnej výučby Wlassics a minister pravosúdia Plósz. Veľka časťka biskupov tiež bude na tento deň v Ostrihomi, taktiež prijde ta aj viac tisíc-pánov a iných štátových a stolných úradníkov. To nemusíme ani osobite pripomenúť, že na tento deň pocesťuje do Ostrihomi mnoho tisíc veriacich pod vedením ich duchovných.

V ten samý deň má sa vydržiavať slávnosť aj v Stolnom Belohrade (Szekesfejervár). v tom meste, v ktorom bývali predtým uhorskí králi korunovaní. Slávnosť táto ale údajne vystane, lebo stolno-belohradský biskup Steiner 7-ho júla povážlive ochorel. Že slávnosť táto vystane, za tým banujú iba ľudári, ktorí slávnosť túto chceli použiť k politickým cieľom. Dost smutná vec je, že sa ani jubiliäum 900ročného kresťanstva nemôže jednomyselne a v bratskej shode previesť. Ľudári keď videli, že sa im ostrihomský primas nechce dať upotrebiť za nástroj, chceli v Stolnom Belohrade osobitnú slávnosť vydržiavať, na ktorej mal slávnostnú reč povedať sedmohradský biskup gróf Majláth, známy prívrženec ľudárov.

My síce úprimne, so srdca ľutujeme pána biskupa Steinera, že ťažko ochorel a prajeme mu, aby mu dobrotnivý Pán Boh čím skôr prinavrátil úplné zdravie, zato

ale z druhej strany nás teší, že stolno-belohradská slávnosť vystane a tým predijde sa aj tomu, žeby katolíci na dva tábory roztrhaní zasvätili tento prepamätný deň.

Smútok Talianska. Ohavne zavraždeného kráľa Umberta dňa 9. t. m. pochovali za okázalých smútočných slávností v Ríme, do krypty výtečníkov talianskych ku boku jeho otca Viktora Emanuela, prvého kráľa spojeného Talianska. Hlboká sústrast a žiaľ nad smrťou prejavila sa v celom Taliansku čo najúprimnejším spôsobom. Na pohrabe dali sa zastúpiť všecia mocnári. Sv. otec pápež Lev XIII., ktorého pomer ku kráľovskej rodine pre známe príčiny bol chladný, vydal nariadenie kňazstvu aby sa smútočných slávností súčasťnilo a vo vlastnoručnom liste vyslovil svoju sústrast ovdovelej kráľovnej, ku ktorej vyslal i jedného kardinála, aby ťažko navštívenú kráľovnú potešil. Takéto pokračovanie sv. otca vzbudilo na všetkých stranách dobrý dojem. Po Taliansku zaviedli sbierky na sochy, ktorými zvečnia pamiatku neboheho kráľa.

Nový kráľ Viktor Emanuel najbližšie složí prisahu na ústavu a prevezme dedictvo otcovo.

Ohavný vrah Bressi stal sa už trochu sďefavejším. Dostal na ruky a nohy päť funtových putá, ktoré mu ani v noci nesňali a krem toho každodenne na 10 hodín sviazali mu ramená na chrbte. Bressi za čas trpel ale potom pod podmienkou ak snímu s neho putá, vyzradil pred vyšetrojúcim sudcom, že mal spoločníkov a rozpovedal, ako sa dohodli na zavraždení kráľa. Vrechnosť však v záujme vyšetrovania soznanie vrahovo drží v tajnosti.

Zo Srbska. Mladý srbský kráľ Alexander čo chce to aj previedol i nech sa jeho rodičia a Srbi hnevajú ale nie. V nedeľu, 5. augusta sosobášil s Dragon Lanjevicovou, vdovou po inžinierovi Mašinovi. Sobás previedol belehradský metropolita a pri sňatku boli prítomní i všecia belehradskí zástupci cudzích mocností, vláda a vrechnosť. Po sobáši boli slávnosti v kráľovskom konaku. Kráľ Alexander teraz ten regiment, ktorý nosil meno jeho matky Natálie, dal svojej manželke a i tie ústavy, ktoré pozakladala jeho matka a ktoré nosily jej meno, z rozkazu kráľa budú nosiť meno kráľovnej Dragy.

Vojna v Číne. V Číne započala sa už opravdová vojna. Tie čaty mocností, ktoré byly v Tiencine, vydaly sa na cestu do hlavného mesta Pekingu vyslobodiť vyslancov a kresťanov. V Tiencine zostalo 4000 hláv a proti Pekingu vydalo sa 16.000 hojovníkov. Ale veru len pomaly môžu napredovať, lebo na ceste z Tiencinu do Pekingu je mnoho podností, a každú obsadilo čínske vojsko. U Picangu bola krvavá bitka v nedeľu 5. augusta, v ktorej zvíťazily európske čaty; ale to víťazstvo bolo drahé, lebo na bojišti padlo asi tisíc bojovníkov z európskych čiat. Z Číňanov padlo ešte viac. Po prehratej bitke Číňania utiahli sa o jednu pevnosť ďalej a tam zase dobre pripravení čakajú útok. Akiste bude to stáť mnoho ľudských životov, pokým prídu do Pekingu.

— Nech je tak, nech je tak!

— Pozrite dietky moje — a vzal so stola viazaničku paličiek. Keď tieto paličky dobre sviazem, a chcel by som ich takto hľa zlomiť, všakver, žeby to ľazko išlo?

— Veruže ľazko!

— Ale takto hľa po jednej — a pán kaplán zlomil veľmi poľahky asi 5 paličiek — pozrite, jako ich polámam! Takto polámali a zlámali s času na čas po jednom našich gazdov. Takto klesli a upadli naši lepší, ponechani súc na seba... preto sme schudobneli, preto je ľazké živobytie.

Nastalo za čas hrobové ticho. Mnohí — starí ľudia — utierali si kropaje slz, iní ale vykriekli:

— Nebude potom takto!

— Spojme sa!

— Nebude potom takto!

— Dobre — pokračoval kaplán. — Spojíme sa. Najprv vyriekneme, že dnešný deň utvoríme «drobický gazdovský čítací spolok!»

— Nech žijú, nech žijú!

— Nech Pán Boh požehná ich rozum a srdce!

— Utvoríme ho úprimne, verejne, z dobročivosti Božej a dľa zákonov ústavnej krajiny našej. Nebudeme sa ukrývať, nebudeme sa báť, čo hovoríme, čo čítame! Tu sa vyponosujeme, tu sa aj my spojíme, jako inde, v druhých obciach!

— V Hrubiciach! — zkríknul Ondrej Šťastný

Neopísateľná radosť pojala ľud. Pán kaplán, p. učiteľ a p. notár potom zahorúca prvočne složili zápisnicu, stanovy jedného gazdovského kruhu, ohľadom na pomery obce Drobnice — a prečítali ich.

Tak sa založil — drobický čítací gazdovský kruh!

Prvý výhonok zasiatého semena...

Gazdovský kruh je už v osobitnej miestnosti! Aj p. rychtárovi sa zapáčila táto vec, už totiž ktorá sa v Drobnicach stala, teda vďačne privolil k tomu, aby dostal kruh stále bydlie v jednom obecnom dome.

A po nedeliach odpoľudnia sa potom aj preplňovala miestnosť. Jedon čítal noviny, iný zas v tichosti a so slušnosťou vyprával o behu sveta.

Ale keď vstúpil s počestnosťou na odpočinok utiahnuvší sa starý notár, vtedy naskutku zostalo hrobové ticho. Sadnul si medzi gazdov a začal vyprávať. Hej, lebo veľa zkusil tento počestný stárec, ktorý už 35 rokov býva v tejto obci. Preto veru ho je aj hodno počúvať! Hovoril ale pri prvej príležitosti takto:

— Spoluobčania moji, ustavične zkusujem, že ledva čakáte na moju sľúbenú reč o tom potravnom spolku. Ale teda to dobre viete, že ani dom nemožno naraz zo zeme vytriahnuť. Kto chce rozumne stavať, ten si tú stavbu dobre

rozmyslí. Prichystá si čiastky, nakreslí, vystrúha, potom si kúpi fundus, a síce dobrý, založí fundament, a len tak potom vytriahne celý stav pod strechu!

Úplnú pravdu majú pán notárko.

— Teda keď my chceme stavať ten spolok, aj my sa musíme porozprávať: Či ozaj máme naň potrebu a jestli áno, prečo? Vládžeme-li ho postaviť a jako ho postavíme, aby nám slúžil k dobru.

— Tak je, znamenite!

— Teda preto odtiaľ vychádzam, že zaletím v duchu mojom späť v tie časy, v ktorých dedinský človek len v meste mohol si zaopatriť potrebné veci, alebo jako teraz hovoria — tovar. Išli sme do blízkeho mesta týždenne alebo mesačne, predali sme úrodu alebo sme niesli peniaze a kúpili sme, čo sme potrebovali. Hovorím, čo sme potrebovali; lebo len toľko sme mohli kúpiť, na koľko nám stačilo. Mestský kupec sa toho držal: «daj a ber»! Dedinčan nebral na «konto», len málo ktorý človek znal úver. Pravda, že toto do mesta lazenie vzalo veľa času; ale teda predsa malo toľko prednosti, že dedinčan šanoval s tovarom. Lebo keď ho zmárnil, veru nemohol zas bežať do «sklepu», alebo jako hovoria ku — kramárovi.

(Pokračovanie nasleduje.)

DOPISY.

Rajec, trenčianske stol. 6. ho augusta.

Vysokoctený pán Redaktor!

Tromf na tromf! Keď tuná ľudová strana nedávno vydržovala svoje shromaždenie, nuž pohrdlive nás vyzývala, aby sme aj my liberáli ukázali, čo vieme. Nuž tento raz sme ľudárom ukázali, čo vieme; dali sme im tromf ne tromf, lenže ten náš tromf až veľmi prebil jejich všetky aduty.

Rajec nevidel ešte tak mnoho intelligentného ľudu jako 5. ho augusta, keď liberálni voličia žilinsko-rajecského okresu vydržovali tuná shromaždenie. Každá obec tohto volebného okresu bola zastúpená a obzvlášť gazdovia prišli na shromaždenie vo veľkom počte. Mestečko z tej príležitosti bolo pekne ozdobené. Usporiadatelia shromaždenia valnou účasťou voličstva boli prekvapení, lebo shromaždenie svolané bolo takrečeno v poslednom okamihu a ľudová strana všemožne snažila sa prekaziť shromaždenie. Stála na rynku brátka ľudí, z väčšej čiastky ženské a deti, títo chceli dokázať vzdelanému svetu, že jakí nevzdelaní ešte sú niektorí ľudia v Rajci, evičili sa v sypaní nadáviek, písokaní — o týchto tvrdili, že oni ľudovú stranu reprezentujú. No nepodarilo sa im väčšie škandále vyvolať, ani shromaždenie prekaziť. Počúť bolo ich síce kedy-vtedy ziapať a písať aj počas

držania reči, čo všeobecné pohoršenie vzbudilo, ale určitému ich cieľu doisti neboli vstave. Shromáždenie skončilo sa so skvelým mravným zdarom, s víťazstvom strany slobodomyselnej. Vyslanec Ľudovej strany Zoltán Zmeskal, ktorý na spomenutom shromáždení Ľudovej strany predsedal, bol neprijemne prekvapený, keď videl, jaké húfy Ľudu shromažďujú sa na veľkom trhu a keď sa presvedčil, že vyučenie jeho kriklúni ani najmenej není sú vstave zničiť to oduševnenie, ktoré reči slobodomyselných rečníkov v poslucháčstve vzbudily. Ľudári sklamaní v svojich nádejach mohli sa presvedčiť z tohto shromáždenia, že voličstvo žilinsko-rajeckého okresu verne trvá pri zástave slobodomyselnosti, čoho najmakavejším dôkazom bolo to, že keď Ľudová strana vydržovala v Rajci svoje dlho blásané shromáždenie, veľmi málo voličov prišlo počúvať falošné nauky, kdežto teraz súčasnením sa v obrovskom počte imponantným spôsobom dalo výraz svojej vernosti k liberálnej strane.

Shromáždenie zahájil peknou rečou vyslanec okresu Valér *Smialovský* a keď uvítal svojich v obrovskom počte shromáždených voličov, podvrátil prekrúcania, falšovania, upodoprievania, jakými Ľudová strana obsýpa každú inštitúciu a ľudí, ktorí neidú za ňou. Ponevác sa rečníci Ľudovej strany dotkli i jeho osoby, poukazoval na svoje 13ročné vyslancké účinkovanie vyzdvihujúce, že pri každej danej príležitosti pozdvihol svoje slovo za všeobecné záujmy Horniakov. V otázke národnostnej poukazuje na známú reč ministerského predsedu Kolomana Szélla, ktorá bola v slovenskej reči rozdaná. Hovoriac o spolkoch poukazuje na tie klamstvá a zneužívania, ktoré sa obzvlášť na tom vidieku dialy cestou trnavského potravného spolku. Zákonodarstvo sa postaralo o zamedzenie množiacich sa klamstvá a teraz Ľudová strana chce odškriepiť zásluhy liberálnej strany. Potom pádne podvrátil námietky Ľudárskych rečníkov proti rajeckej železnici a upozornil na tie veľké hospodárske výhody, ktoré táto železnica obyvateľstvu poskytnúť môže tým, že sa v rajeckej doline, kde doteraz takmer žiadneho priemyslu niet, primyseľ vyvíťiť môže, lebo prvá a hlavná podmienka: dobrá, lacná a rýchla premávka je zabezpečená. Obecenstvo s hlučným potleskom prijalo reč svojho vyslanca na dôkaz toho, že je mu za dobroprajné jeho účinkovanie vďačným a že sa s úplnou dôverou chová naproti nemu.

S napnutou pozornosťou sprevádzalo poslucháčstvo reč dra Adolfa *Pechányu*, ktorý hovoril o národohospodárskej politike slobodomyselnej vlády, hlavný obľad berúc na hospodárske pomery našich hornoborských strán. Reč posluchajúce obecenstvo častým potleskom odmietlo rečníka.

Posledný rečník bol hl. slúžny okresu kysuckonovomestského Imrich *Haydin*. Veľmi zaujímave porovnával zásady Ľudovej strany so zásadami strany slobodomyselnej. Poukázal na neblahé účinkovanie Ľudovej strany a na nebezpečné následky tohoto účinkovania. Z historie dokazoval, že takmer v každej dobe povstala tak zvaná „Ľudová“ strana, ktorá bola vždy utlačovateľom slobod-

ného vývinu a slobodného smýšľania spoločnosti. Konečne vyzval poslucháčov aby pri zástave slobodomyselnej strany zmužile a verne vytrvali, na čo sa ozval živý súhlas obecnstva.

Bolo už 7. hodín večer, keď sa shromáždenie v peknom poriadku skončilo. Telegrafické pozdravy poslané boli ministerskému predsedovi Kolomanovi Széllovi, čo vodcovi slobodomyselnej strany, barónovi Fr. Podmanickému čo predsedovi klubu slobodom. strany a hl. županovi stolice trencianskej Gejzovi Osztrólcukému.

Obecenstvo ďalšieho vidieku viezlo sa z Rajca na dvoch vlakoch späť domov. Intelligencia, počtom 120 ľudí, zostala v Rajeckých Tepliaciach, kde sriadený bol bankett. Početné zdravice vynesené boli na vyslanca dr. Šmialovského, na rečníkov shromáždenia dra Pechányu a Imricha Haydina a na viac popredných mužov tohoto vidieku, všetko prívržencov strany liberálnej.

Lisková, dňa 7 augusta.

Vysokostený Pan Redaktor!

Ako každý poctive pracujúci človek čaká večerný čas, aby si po denných trampotách mohol odpočinúť, tak som si aj ja pomyslel, keď som od vysokého a slávneho ministerstva dostal to, o čo som v mojej prosbe prosil. Totiž zadal som prosbu, aby som bol prijatý do pensie. Ako som sa ale sklamal s tým mojim pokojom. Zrazu dostanem list datovaný v Budapešti minulého mesiaca, v ktorom liste mi dáva vedieť, mne vraj dobrý a známy priateľ, že by som vraj prestúpil z evanjelickej viery na katolícku a s tým súčasne mihal aj moju liberálnu stranu. V cirkvi vraj ma prenasledujú, robia mi prekážky veľké. Keď toto vraj urobím, bude mi spomoženo, jako duchovne, tak aj hmotne. Ďalej píše, aby som sa ohlásil, buďto v Katolíckych Novinách, buďto v Kresťane, že jeho nabídnutie prijímam, porobí poriadky, aby aj on vraj svojmu sľubu zadost učinil. Hovorí ešte aj to, že on ako moju familii, tak aj všetky moje trampoty pozná. Ohlašam sa tedy pane neznámy pisateľ toho listu v našom milom Opravdovom Kresťane. Že ste netrafili na ľahkomyselného človeka, to mi uznajte, lebo keby som bol ešte aj vo väčších trampotách ako som dnes, ani vtedy moju vieru nezapredám za judásky groš, to je isté. My máme tu dosť príkladov, ktorí za 30 strieborných predali svoju vieru, ktorí teraz nie sú ani k zvelebeniu Boha, ale sú k potupe iba národa, sú to zväčša lumpi a darebáci, ktorí pokým im trvajú groše, nevychádzajú z krčmy von. Že ma v cirkvi prenasledujú, to sú len jednotlivci, ktorí mi nemôžu odpustiť, že som s nimi a s vami pri poslednej voľbe nedržal. Hovorím, že sú to jednotlivci len; lebo každý dobre smýšľajúci človek vidí, že pravda je len predsa na mojej strane; ba mnohí to už aj obanovali a riekli mi, že: „keby vraj nie Salva, nuž nebolo by sa to stalo“. Vidíte teda, drahí čitatelia, mne nedajú pokoja a probujú ma pokašat veľkým spôsobom. Ja ale pevne stojaci, čo pevná

skala, nesklátil som sa ani vtedy, keď Hospodín dopustil na mňa jóborskú próbu.

Mne sa všetko tak vidí, že sme, ako vy to píšete, dobre známi. Veď ktože by o mne tak dopodrobna vedel v Pešti. Ten list iste bol v Liptove napísaný a keď pán pisateľ listu bol v Pešti, nuž ho tam dal na poštu. Však je vera tak? Ó, Vy starý nepriateľ, zkažiť by ste ma chcel, peniaz a vaša lešť, špatná zbraň je to, nedostanete ma.

Po tieto dni ustavične prší a naše žitá mokrú, ako na koreni, tak aj na hrstach. A chvála buď Pánu Bohu, boly by dobré, keby sa len mohli do stodôl dostať. Prehľad tohoročnej úrody podám neskoršie. Nemôžem zameškať aj veľké nešťastie, ktoré sa prihodilo v Turiku minulý týždeň. Štefan Srobár vozil z turického chotára skáľu na stoličnú bradskú, tu sa mu v jeden deň prihodilo, že ako, ako nie, prišiel mu chlapec kočiša pána Z. Thuránskeho pod kolesá; tak ho rozmaždilo, že naskutku zomrel. Kto bol vina, či chlapec a či Šrobár, vysvitne z vyšetrovania. So srdečným pozdravom:

Andrej Rosinsky.

Z Trenčianskej, 7. júla 1900.

Veľactený Pán Redaktor!

Málo chýbalo, že som do minulého čísla nesdelil tú smutnú novinu, že z cukrovej fabriky v Trenčianskej sotva čo bude, keď som sa práve dozvedel o tom potešiteľnom chyre, že všetky reči o zaniknutí postaviť sa majúceho cukrovaru nezodpovedajú pravde a že v našej stolici budúceho roku predsa bude postavený cukrovar.

Vec sa totiž má nasledovne: Podnikateľ Lamich nemá dosť peňazí ku postaveniu cukrovaru v Tr. Teplej a preto začal vyjednávať s tými moravskými cukrovarníkmi, ktorým práve nestojí v záujme postavenie cukrovej fabriky v Tr. Teplej. Týmto teda nielen že sa postavenie cukrovaru stalo pochybným, lež i škoda mohla povstať z toho pre tých gazdov, ktorí sa zaviazali sadit repu pre Lamicha, lebo keď by tú repu nebol spotreboval Lamich, moravskí fabrikanti boli by ju mohli skúpiť za takú cenu, jaká by sa len im bola ľúbila.

Avšak náš pán fõispán *Ostrolucsky*, ktorý vždy stráži aby gazdovci trenčianski nemali škodu, veľmi zavčasu spozoroval čo chybuje Lamichovi a čo následkom toho môže škodiť gazdovcom. Hneď teda ako spozoroval tie nesnádze, postaral sa aby cukrová fabrika stoj čo stoj bola postavená a jeho ustávanie korunoval zdar. Začal vyjednávať o postavenie cukrovej fabriky s tromi fabrikantami a títo traja Leopold May a Štefan Auspitz moravskí a Karol Kuffner dioszeghský cukrovarníci aj složili 300.000 korún pánu fõispánovi na zabezpečenie toho, že v roku 1901—1902 nimi v Trenčianskej postavená cukrová fabrika začne už pracovať. Títo traja fabrikanti dali teda o 100.000 korún väčšiu kauciu než Lamich a za ťažkých podmienok, lebo kauciu dostanú zpät len potom, keď fabrika už rok stála a prinajmenej 600.000 metr. centov repy spracovala, kdežto Lamich mal takú smluvu, že keď vloží do fabriky 200.000 korún, dostane

kauciu zpät. Krem toho tí fabrikanti povinní sú za 15 rokov udržovať fabriku v práci a keď by fabrika čo i len v jeden rok nepracovala, v tom páde má stolica právo prevziať fabriku o 10 procentov lacnejšie, než jej cenu ustáli súd. Za repu budú platiť títo fabrikanti tak, jako Lamich, len zaviazanosť gazdov bude trvať nie šesť, lež desať rokov.

Takto teda, vďaka buď horlivosti nášho fõispána, naša stolica predsa bude mať cukrovú fabriku už v blízkej budúcnosti a to v meste Trenčine alebo v bezprostrednej blízkosti mesta.

Týmto novým ustálením nenie však vytvorené, že i Lamich postaví svoju fabriku v Tr. Teplej ak mu nepadne na váhu, že cukrovar spomenutých troch fabrikantov je pre gazdov prajnejší. Takto by sme potom mali razom dve cukrové fabriky. Bol že by za sladký život.

Ináč nemám čo nového sdeliť. Horúčosti sme mali a ešte aj máme veľké. Žatva pomaly blíži sa ku koncu a že sa gazdovia neponosujú z toho uzavieram, že sú s výsledkom žatvy, s úrodou spokojní. *Trenčan.*

Kostivjarska, zvol. stol. koncom júla.

Veľactený Pán Redaktor!

V poslednú júlovú nedeľu, to jest 29-ho v susednej obci v Sv. Jakube vydržovali obňohasičia letnú zábavu, tak zvaný majáles. Po iné roky naši hasičia zvykli sa valným počtom na letných zábavách svojich susedných kamarátov zúčastniť, tohoto roku ale následkom nevšímavosti účasť vystalo.

Počas dlhých júlových horúčostí zem veľmi vyprahla, deň po deň sme prosili Všemohúceho o dážď. Konečne koncom júla soslal nám pán Boh dávno a túžobne očakávaný dážď, ktorý vysehlí prírodu obživil, občerstvil.

Čo sa týče úrod, tie, tak sa, zdá budú len stredné. Zemiakov, o ktoré sa najviac strachujeme, bude akiste málo; toto možno z toho zatvárať, že v zahradách okolo domov, kde je zem obyčajne lepšia než po vrškoch, pod kopcami veľmi málo nachádzame, nepomerne menej, než po iné roky, ba čo viac, našli sme už aj dosť zhnitých. S úctou *Mladý S.*

BESEDNICA.

Nešťastie jednej obce.

— Skutočná udalosť. —

Mohol by pomenovať i tú obec. Ale načo? Dost zle sa má i tak. Nie bez príčiny ženy smútia, deti plačú a ich tváre poleje rumenec hanby keď sa ich človek spýta: Kde ti je otec? Veru neodpovie. Do kostola chodia len ženy i kréma je prázdna. Niet ktoby chodil do krémy, ani starých ani mladých.

Ej, ale pred pár rokami veru že hlučno bolo v tej krčme. Preplnená bola ľudom nielen izba a šenkovňa, lež i dvor. Jakoby aj nie, keď chodievali ta zlatoušti rečníci z mesta, ktorí tak peknými slovami vedeli blásať ľudu o rovnoprávnosti, o tej rovnoprávnosti, dľa ktorej jeden by nemal mať viac majetku ako druhý — a to právo, aby gazda neurčoval plácu robotníkom, lež aby ustálenie pláce sverené bolo na robotníkov.

Zpočiatku len málo ľuďom pozdaly sa tieto medové reči, ale keď potom tí tajne chodiaci „apostolovia“ vždy viac a viac novín a malých knižočíek rozdali ľudu a obzvlášť keď pár zlatými podkúpili niekoľko najpaprutejších ľudí, ktorí sa podobrali tie spisy rozširovať, od tých čias vždy viac a viac ľudí pristupovalo k tej strane, ktorej cieľom je rozsievanie nenávisti, nespokojnosti, budenie neporiadku a vycicanie úbohého ľudu.

Jedného dňa potom zavznel umieráček nad dedinou. Vydané bolo heslo, že „nebudeme pracovať a ani iným nedovolíme robiť, jestli nedostaneme takú plácu, jakú my chceme.“

Nad pravdou zvířazila lož a nad zdravým rozumom šialenosť. Obyvatelia v zlosti zaslepenej poburovaním nepomysleli na to, že palica má dva konce. Nemysleli na budúcnosť, na následky. Neohliadli sa na plačúce ženy a deti.

Podujatú prácu nechali stáť vtedy, keď tým najväčšiu škodu mohli urobiť gazdom. Nezadržali smluvu, kontrakt, ktorý jako zákon zaväzuje človeka a statočný človek ho aj zadrží. Žiadali dvojnásobnú plácu, než k Jakej mali právo.

Gazda zúfal. Veď je obilie Božím požehnaním a keď sa toto na nivoč obráti, to je nielen zničením gazdu, lež i veľkou škodou a nebezpečím pre ostatné obyvateľstvo, ktoré potrebuje plody zeme. Pokúsil sa robotníkov priviesť k rozumu, vysvetľoval im nemožnosť takej pláce a odvolával sa na to, že už od desiatletí pracujú na jeho poli a nikdy žiadneho nedorozumenia nebolo medzi nimi. Prosil ich, aby neposlúchali tých šalbárov, ale to všetko nič neosožilo, lebo šalbári tam boli medzi robotníkmi a vyhrážali sa tým, ktorí by boli chceli vstúpiť do práce.

Konečne čo mal gazda robiť, aby nevyšla na nivoč celá úroda? Splnil žiadosť robotníkov, keď iných hneď dostať nemohol. Ale potom on bol zase na vrchu. Smluva bola platná len na dobu žatvy a keď sa tá skončila prepustil dedinských robotníkov a zbožie dal vylátiť druhým, cudzím robotníkom.

Teraz zúfali starí robotníci, lebo ako oni nepopustili počas žatvy, tak statkár nepopustil počas mlatby. Keď robotník nezadrží smluvu, prečo by gazda nemohol prijať takého robotníka, ktorý je spoľahlivý, ktorý zadrží svoje slovo. A každý robotník má právo pracovať tam, kde prácu dostane a gazda zas tomu dá prácu, komu chce.

Lež pobúrení ľudia nenabliadli túto svätú pravdu, napadli gazdu a cudzích robotníkov. Vybili ich z obce a viacerých nemilosrdne poranili a dokaličili.

Ale zákon a pravda je silnejšia nad všetko: za-uzdí bezprávie a zachráni právo.

Buričia všetci prišli do väzenia a tam v smutnom rabstve kto dva, kto tri roky oplakávajú svoju nerozumnosť.

Jako sklopovali oči k zemi tí početní ľudia — starí i mladí — keď kráčali pred žandarmi pod holými bodákmi. A mali k tomu aj príčinu, lebo brieč je vždy hauba, ale predsa najväčšou hanbou je to, keď sa niekto toho brieču úmyselne a povedome dopusti.

Keď by sme spolu zráтали tú dobu, ktorú presedia vo väzení, teda by to spolu obnášalo i viac sto rokov. A behom toho času nielen že nemajú žiadneho zárobku, lež prídu i o ten malý majetok, ktorí mali, lebo ich rodiny ostávajú bez udržiavateľov ho prejedia. A tak v obci nastane bieda a obec navždy zostane poznačená znakom väznice . . .

Smutný to príklad. Nech sa z neho poučia tí, ktorí sú náklonní poslúchať väbne slová a sľuby hĺdposti. A nech sa poučia z tohto, že v pokoji a pravde rozkvitá blahobyť a šťastie, násilie a nenávisť ale uvádza človeka do záhuby.

Liek proti reume.

Napísal R. J. Burdette.

Nedávno, keď celú Ameriku zachvátila túha po vyhojení reumatizmu, čítal pán Midlorib vo svojich obľúbených novinách dlhé pojednanie, jehož krátky smysel bol, že proti hosten (reume) nielo istejšieho a účilivejšieho prostriedku nad štipnutie od včely. Pán Midlorib pomyslel na bofasti, ktoré čas od času pociťoval v kolene a ktoré mu robily život bremenom.

Čítal ten článok niekoľko ráz po sebe a vážne o ňom premýšľal. Vyrozumel, že štipnutie musí sa diať vedecky a dôkladne. K tomu cieľu bolo treba popadnúť včelu za uši, posadiť ju na reumaticky kĺb a držať ju na ňom tak dlho, kým by milá včelička svoje žihadlo do neho zabodla. Mal o tej veci isté pochybnosti. Vedel, že to zabolí. Ale bolo tomu už tak dávno, čo ho včela pichla, že temer docela zapomnel, jako je vlastne človeku pri tom. Avšak zúfalé nemoce vyžadujú zúfalých prostriedkov, a pán Midlorib bol hotový podrobiť sa jakejkolvek bofasti, ovšem pod podmienkou, že ho z reumatizmu vylieči.

Znal včely len zo bzučania a lietania, a nevedel, ako by niekoľko kusov dostal. Čítal však žeby sa mohol bezpečne spoľahnúť na prirodzené dôvtipy detské. A tak nariadil svojmu synovi, aby mu ich nachytil.

Chlapec odišiel za včelami, ale nemálo sa divil, k čomu ich otec potrebuje.

Večer, keď slnce zapadalo, vrátil sa s lovu, a malou valcovitou flaškou, v ktorej až po samé široké hrdielko prebáňaly sa rozpálené, zlomyselné včely. Otec odmenil synovu šikovnosť desiatimi krajciarmi, strčil flašku do vnútra vrečka svojho kabátu a ubieral sa domov.

Svoje tajomstvo nesveril doma nikomu. Schoval včely v izbe, v ktorej spával a pozerajúc na ne, zrovna keď ich odkladal, prial si, aby ten pokus bol šťastne už skončený. Bolo mu trochu nevoľno pri pohľade na tie malé podráždené zlostnice. Opatrne ponoril flašu do nádoby s vodou a pustil do nej niekoľko kvapôk, aby jej rozpálené obyvateľkine trochu ochladil.

Pri večeri riekla dcéra Midloribová s nelícenou úprimnosťou: „Otecko, ja cítim včely.“

„Tiebo! Nič necítiš!“ okríkol sa na ňu pán Midlorib s nadbytočnou hrubosťou.

Nato pani Midloribová sa pýtala, či nezjedol niečo čo mu neurobilo dobre, a slečna dcéra víťazoslávne podotkla, že predsa len niečo cítila, kdežto mladý pán syn sa potutelne usmieval.

Pomaly nadišla hodina k spaniu, a noc bola teplá a dusná. Pán Midlorib chodil pod rôznymi zámienkami po dome, dokiaľ všetci ostatní neľahli, a potom odobral sa do izby. Stiahol lampu, že jej slabý plamienok blýskal ako večná lampička.

Pán Midlorib sa pomaly svliekal — veľmi pomaly. Keď pomaly klátivým krokom ubieral sa do postele, vydral sa mu z prsú hlboký vzdych, svedčiaci o takom strachu a zármutku, že jeho žena, ktorá sa tým zbudila, poznamenala, aby, keď mu hostec robí toľko bofasti prísť do postele, radšej celú noc presedel. Pán Midlorib potlačil v sebe druhý vzdych, neriekol však ničoho a vliezol do postele. Keď bol nejakú chvíľu ticho ležal, vstal a šiel si pre flašu s včeličkami.

Nebola ľahká vec vytrhnúť z nej svojimi prstami jednu včeličku a nespôsobiť pri tom výtržnosť. Prvá včelička, ktorú nahmatal, nebola by vážila ani pol gramu, keby ju bol popadol za uši, ale že ju chytil za zadnú nohu, pripadala mu ťažkou ako dravý vták. Pán Midlorib nebol vstave premôcť stenanie.

„Čo ti je?“ pýta sa ho zo spania zase jeho žena.

Pre pána Midloriba bolo veľmi ťažko riecť, že mu je len horúce, ale on to riekol. A pri tom vlastne nelhal. Bolo mu skutočne veľmi horúce. Obrátil včelu a jej bojačtivé žihadlo pritlačil pevne k reumatickému kolenu.

Žihadlo ho tak veľmi nepichlo, jako sa obával.

Ono vôbec nepichlo.

Potom si pán Midlorib vzpomnel, že keď včela bodne ľudského nepriateľa, zanecháva obyčajne svoj ostien v rane, a nemocný videl, že jediná vec, ktorú včela pichnúť mala, konala svoje dielo, — na konci jeho palca.

Vyňal spod príkryvky svoju ruku a pustil ten zmrzačený kus lieku protireumatického na koberec. Potom po chvíli nemého úžasu dal sa bmať po flaši, lebo nemohol si vzpomnúť, čo s ňou bol urobil.

Za tým udaly sa podivné veci. Keď lapil prvú včelu, vytiahol ju pán Midlorib s takým kvapom, že v tú chvíľu na dobro zabudol na flašu a jej obsah a nechal ju nezazátkovanú ležať v posteli medzi sebou a svojou nevinnou polovičkou. Vo tme nastalo tiché ale všeobecné stahovanie sa včiel z flaše. Včeličky, ktorých

krídelká boli obtížené vodou, ktorú bol pán Midlorib na ne nalial aby ich schladil a utišil, liezly bez cieľa po perine. Zatým, čo pán Midlorib hmatol po flaši, zaznel mu náhle v sluch prenikavý výkrik jeho ženy.

„Vražda!“ volala. „Vražda! Pomóóó! pomóóó!“

Pán Midlorib sedel vzpriamený v posteli. Vlasy na hlave stály mu jako klince. Noc bola teplá ale on v tú chvíľu bol studený jako ľad.

„Kde sú do čerta“, riekol s chvejúcimi sa rukami hmatajúc zbesilým chvatom po posteli, „kde sú do čerta tie strašné včely?“

„A jedna veľká včela, ktorej ostien bol tak bezcitný jako prst pichnutý, práve v tú chvíľu liezla hore po vnútornej strane nočnej košele, pána Midloribovej, až sa dostala medzi ramená a tu ho chcela pichnúť. On pri tom riekol ticho: „Tu je jedna.“

A pani Midloribová stydila sa za svoje slabé výkriky, keď pán Midlorib zdvihol obe ruky a zareval, že sa okná striasly:

„Odožeň ju! Pre Boha, odožeň ju!“

A keď malá včelička začala pani Midloribovej šimrať na nohe, ona vydala zo seba tak prenikavý škrek, že celý dom jakoby očarovaný hneď dostal kŕče.

Tým časom boli už všetci obyvatelia domu na nohách. Slečna Midloribová a mladý pán i slúžky a slúžobníci hrnuli sa do izby, prispievajúc k všeobecnému zmätku mimovoľným hulákaním a kladením neužitočných otázok, zatým čo sa dívali na figúrku malého obstarého chlapa, obrneného dlhou nočnou košelou, jako divoko šermoval rukama, usilujúc sa dosiahnuť malú škvrtu v prostred svojho chrbta, a jako prevádzal neprirodzený tanec vo tvamom svetle stiahnutej lampy. A čo tak tančil a kričal a ostatní kukali a hulákali, veľká osa, ktorú mladý pán bol do flaše pustil, jednak k vôli rozmanitosti, jednak aby zverinec udržovala v náležitej živosti, osušila na perine svoje nohy i krídla a po niekoľko predbežných rozletoch zašvišťala vzduchom jako šíp a pán Midlorib bude do svojej najďalšej smrti veriť, že jeden z jeho slúžobníkov majúc ho za zlođeja, po ňom strelil.

Nikto, ba ani sám pán Midlorib nepochyboval, že bol aspoň na čas z reumatizmu dokonale vyhojený. Ani jeho syn nebol by sa mohol pohybovať obratnejšie a čulejšie. Ale liečenie nebolo trvalé a pán Midlorib nerád o ňom vravieval.

Blaho v manželstve.

Základom blaha manželského života je, keď panuje medzi manželmi úplná dôvera.

Sledujme len život manželov a pravda tých slov ukáže sa nám v celej svojej čistote.

Je po sobášii a hostine. Hostia sa rozišli a z novo-manželov on alebo ona opustia svoj rodičovský dom, aby si budovali svoje blaho. Len vrelá obapolná láska sprevádza manželov do ich novej domácnosti a ich

radost nad spojením svojich duší nekalia ešte žiadne strasti života.

Pomaly začínajú hospodáriť, s rokami pribýva dieťok a s tými nastávajú nové starosti, ktoré však osladzované bývajú potechou v dieťkach. Avšak s pribývaním dieťok mení sa obraz celej ich domácnosti. Rodičia a starostach o dieťky svoje neraz sa zachmúria, často otec alebo matka stane sa mlčanlivým, to alebo oné sa mu nelúbi a potom sa stáva, že medzi manželmi vybuchne plameň hnevu nad starosťami o domácnosť, a každým takýmto výbuchom tráfi obapolná láska na svojej vrelosti.

A predsa tomuto dá sa ľahko vyhnúť. Starosti rodičov osladzujú radosti v dieťkach a keď v srdciach rodičov s láskou prebýva aj vzájomná dôvera, tam vyhne sa všetkým nedorozumeniam, ktoré tak často podkopávajú blaho manželského života.

Len v takej domácnosti, kde muž žene a žena mužovi úplne dôveruje, prebýva pokoj, ktorý obľahčuje snášanú tiarch každodenného života. Ale dôvera manželov má sa prejavovať len v otázkach týkajúcich sa výlučne manželského života a domácnosti, hospodárstva, slovom všetkého toho, čo zasahuje v rodinný život, či je to šťastie alebo nešťastie, či žiaľ alebo radosť, škoda alebo ošoh. Nemá sa teda sdeľovať každá daromnica, každá klebetá, každá malichernosť, ktorá nesiahá v rodinný život, ale je len mrzutosťou, jakých sa v živote tisíce udávajú. Nedobre robí taká žena, ktorá s každou sebe nepatrnejšou klebetou, malichernou mrzutosťou obťažuje svojho manžela, ktorý má na hlave tisíce vážnejších starostí. Načo rušiť jeho pokoj sdeľovaním mu každodenných príchodných mrzutostí, ktoré aj tak nemajú žiadneho významu pre domáci život, ale môžu tým viac pobúriť manžela.

Muž, ktorý i tak v svojom ťažkom povolani zažíva dosť mrzutostí, chce mať doma pokoj a poriadok, chce sa občerstviť v domácnosti ku námahám každodenného života. Preto teda dobre robí manželka, keď predovšetkým udržiava pokoj a poriadok v dome a svojmu manželovi sdeľí len tie príhody, v ktorých sa môže pokochať a z nepríjemností sdeľí mu len tie, o ktorých treba aby mal vedomie.

Avšak aby život manželov bol úplne pokojný, treba i manželom zachovať to, čo platí pre ženy. Ženské srdce je o mnoho citlivejšie a hlboko dotkne sa jej i sebe menšia nepatrná mrzutosť, ktorú prestáť musel manžel. Nedobre robí teda muž, ktorý stále sa ponosuje na ťažkosť práce a na nesnesiteľné strasti života. Muž nemá to činiť nielen preto, že takýmto ponosami budí v manželke svojej hlboký žiaľ, lež už i preto nie, lebo milujúca žena už i s tvári manžela vyčíta jeho starosti. Ovšem tým nechceme povedať, aby manžel tajil svoje strasti pred ženou, lebo veď by tým ešte väčšie bolesti zapríčiňoval milujúcej manželke, ktorá vidiac chmáry na čele manželovom, trápila by sa tým viac neistotou, čo mohlo stihnúť jej manžela.

Preto teda muž má sdeľiť strasti svojej žene, ale zároveň poukazať i na tie možnosti, okolnosti a prostriedky,

jakými sa dá starosť zmenšiť, ťarcha obľahčiť. Tým nielen že budí v svojej manželke dôveru v obrátenie sa zlého v dobré, ale vzbudí v nej zároveň väčšiu chuť ku prekonaniu ťažkostí a poučí ju o takých prostriedkoch, ktorými možno zmenšovať trpké nepríjemnosti. Treba je, aby žena vedela jak strastiplný je život a aby bola obodrená k zápasu, lebo ľudia sme smrteľní a kto vie, či tie ťažkosti, ktoré dosavád snášala spolu s manželom, neuvalia sa raz všetky na jej slabé plecia.

Aby teda blaho manželského života bolo úplné, potrebná je obapolná dôvera manželov, dôvera taká, aby sa ňou osladzovaly strasti života, ktoré sa každodenne objavujú na ceste manželov. Len takto môže byť život manželov blažený.

HOSPODÁRSTVO.

Par slov o slintačke.

Slintačka najviac počas suchoty zvykla navštevovať našu lichvu. Nemoc táto volá sa inak aj „pysková“ a „paprková“ a je tak okrutná, že není sme ešte ani na čistom jako by sme ju mohli udusiť.

Najväčšia chyba je ale, že ľud náš neznejúc povahu nemoce, nevie ani jako sa má proti nej brániť. Na čase by to už bolo, aby sme sa učili na vlastnej škode, ktorú nám nemoc táto zapríčiňila, ale nielen nám jednotlivcom ale aj celým obciam. A z takých obcí kde slintačka zúri obyčajne nesmie byť vedená lichva do jarmoku a vyhánanie na pašu je tiež zakázané. A tak statok je prinutený ostať doma. Aj dojnice nám vtedy veľmi slabo doja a aj to málo mlieka, ktoré dostaneme od nich, je nezdravé, slovom neužitočné. Preto nemálo sa o to starať máme, aby sa nám nemoc táto do obce nedopratala. Jestli ju ale už tu máme, nesmieme sa na nemocnú lichvu dívať len so založenými rukami, ale sa musíme pričiniť, aby sa nemoc nerozšířila. Nie tak, jako som to už i na vlastné oči videl, že mnohí z našich hospodárov sú na tom omyle, že si myslia, že keď snáď jedon kus lichvy v stajni na slintačku ochorel, môže už aj ostatná lichva ochoreť. A preto aby skorej ochorela a zas skorej vyzdravela, mnohí tak robia, že slinami nezdravého hoväda natrú papule zdravým v tom domnení, že i tak onezdravet musia. Takéto pokračovanie ale na žiadon pád není ani najmenej praktické, lebo v tejto sline sa najviac nákazlivej látky nachodí. A preto nedobre robia tí, ktorí svojej lichve temer násilne túto nemoc tisknú. Lebo stáva sa i to, že od tej nemoce niektorý kus dostane zapálenie žalúdka a čriev, medzi paprkami zas môže sa hovädu otvoriť rana a z tejto vytekajúcej hnoj môže sa smiešať s krvou a otrávi ju, následkom čoho hovädo zabynie. Je pravda, že takéto niečo udáva sa len zriedka, ale veď nikto nevie, čo sa môže stať.

Dajme teda na to veľký pozor, aby sme lichvu od toho zachránili. Jestli máme už nemoc v maštali, predo-

všetkým] odstránme všetky zdravé kusy odtiaľ a postavme ich na také miesto, kde ešte nemocná lichva nestála a aj kým jej taký dávajme, ktorého sa nemocná lichva ani nedotkla. Aj my jestli sme nemocné hoviadko opatrovali, neopatrojme zdravé lebo sa nákaza aj v našich šatoch zdrúje. Ponevác sa táto nemoc, jako vidíme, rozlihným spôsobom rozširuje, držíme pred očami, že zdravá lichva s nezdravou nesmie prísť do žiadneho potyku, a ani cudzích ľudí, ktorí snáď doma nezdravý statok opatrovali, nepúšťajme ku našej lichve; vôbec chráňme sa všetkého potýkania s cudzími ľuďmi a statkom.

Nemocný ale statok liečme nasledovne: Umývajte paprky a pysky denne 2 razy 3 percentovou karbolovou kyselinou, alebo v nedostatku karbolovej kyseliny roztokom „kreolnu“. Výdavok nenie veľký. Pritom postarajme sa aj o to, aby aj druhí hospodári podobné poriadky porobili.

Keď už nemoc pominula, najsamprv povyvážajme zo stajne hnoj — najlepšej hneď ta, kde sa môže hneď zaorat. Maštal náležite očistíme, steny oškriabme a znovu obielme vápnom, do ktorého primiešajme trochu karbolovej kyseliny, mostovinu a všetko čo sa v maštali nachodí, polejme 5% karbolovým roztokom. A až potom dôvedme lichvu do maštale a opatrojme ďalej tak jako som už bol minule spomenul a uvidíme, že Pán Boh nahradi prácu našu.

CHYRNÍK.

Jozef Szlávy †. Jozef Szlávy, strážca svätej koruny a bývalý ministerský predseda zomrel dňa 8. aug. na svojom panstve v Zsitva-Ujfalu v 82. roku svojho života. Zosnulý štátnik pochádzal zo zemanskej rodiny. Jeho otec bol vojanským lekárom. Mladý Szlávy po skončení Terezianuma stal do dvornej služby a r. 1846. preložený bol do Budína jako tajomník uhorskej dvornej komory. Keď prišli búrlivé časy r. 1848/49. Kossuth vymenoval ho za správcu baui v Oravici a neskôr stal sa tajomníkom u finančného ministra Duscheka, za čo ho potom Rakúšania na päť rokov väzenia odsúdili, z čoho si dva roky odsedel a potom utiahnuť žil do r. 1861. V provisoriume účinkoval ako radca pri miestodržiteľskej rade, neskôr ale r. 1865. vymenovaný bol za hlavného župana stolice biharskej. Po vyrovnaní zvolený bol za vyslanca, potom vymenovaný za štátneho sekretára. Od týchto čias rýchle postupoval. Na to stal sa ministrom kupectva a r. 1872. ministerským predsedom a jako taký za 15 mesiacov bol hlavou uhorskej vlády. Jeho veličenstvo kráľ vymenoval ho za skut. vnút. tajného radcu a udelil mu veľký kríž rádu Leopolda. R. 1879. zvolený bol za predsedu snemovne vyslancov, v nasledovnom roku kráľ vymenoval ho za spoločného ministra financií. Vtedy dostal veľký kríž rádu sv. Štefana. R. 1882 stal sa strážcom svätej koruny uhorskej, ktorú hodnosť nosil až do svojej smrti. Posledne bol predsedom snemovne veľmožov, z ktorej hodnosti vzhľadom na svoj vysoký

vek vzdal sa v roku 1896. Odtedy utiahnuť žil zväčša v Zsitva-Ujfalu. Szlávy rodiny nemal: zomrel jako starý mládenec. Smrť jeho vzbudila v najširších kruhoch všeobecnú sústrasť.

Ťažko chorý biskup. Filip Steiner kat. biskup stolnobelehradský na svojom panstve v Teési ťažko ochorel. Biskupa na prechádzke ranila mrtvica na modzgy. Stav chorého arcipastiera je nanajvyš povážlivý; biskupa už aj ospovedali a udelili mu i posledné pomazanie. Následkom tejto smutnej udalosti jubilárne slávnosti v Stolnom Belehrade vystanú.

Smrť. Dr. Eduard Ámon, ablegát mesta Kremnice, a člen slobodomyselnej strany zomrel na porážku dňa 1. augusta v Kremnici. Jeho neočakávaná smrť vzbudila v Kremnici všeobecnú sústrasť. Ámon narodil sa v Kremnici 1851., právne štúdiá skončil v Budapešti a vo Viedni, a r. 1879. stal sa hlavným notárom právomocnosti banského mesta Kremnice, v ktorom postavení ostal do r. 1884. Vtedy bol zvolený za kraj. vyslanca s liberálnym programom. Od tých čias stále zastupoval svoj okres na sneme.

Veľké nešťastie v Budapešti. Veľké nešťastie udalo sa dňa 3. t. m. v Budapešti. Na Károly-körúte v dome pod č. 5. kupec Schneller mal z kameňa stavaný 15 m. dlhý a 8 metrov široký sklad, v ktorom držal rozličné oleje a benzín. Do tohto skladu vnišli večer so sviečkou 26ročný sluha Ján Köcski a kupecký pomocník Jozef Fleiner. Sotva vnišli do skladu o malú chvíľu obrovský výbuch zatriasol všetkými susednými domami a celý sklad vyletel do povetria. Na celej okružnej ceste nastal veľký krik, lebo výbuch bol tak silný, že na ulici padli ľudia a obloky susedných domov rozbili sa. Keď sa zdvihol dym, vtedy sa objavilo strašné divadlo. Na mieste skladu ležala len hromada tehál a kameňa a i múry hlavnej budovy popukaly sa. Dobešli hasiči a ochrancí medzi rumami skladu našli na kúsky roztrhané a spálené mrtvoly Köcskiho a Fleinera. Krem týchto domovník Anton Farnagy, ktorý neďaleko na dvore sedel, a ktorého tlak povetria hodil o múr hlavnej budovy, utrpel ťažké rany, podobne i 8ročné dievčatko Júlia Goldscheinova, ktorá sa v okamihu katastrofy na dvore hrala. Roztrhané telo sluhu a pomocníka po kusoch posbírali a zaviezli do pitvacieho ústavu, raneného domovníka a dievčatko zaviezli ochrancí do nemocnice. Policia zaviedla prísne vyšetrovanie. Je pravdepodobné, že Köcski a Fleiner so sviečkou priblížili sa ku benzínu a tento vybúšil.

120ročný mladoženich. V tureckej obci Bodra jeden 120ročný Turek Ismail slávil svoj sňatok s jednou 60ročnou tureckou ženou, ktorá je už jeho 35 manželka. Na svatbe súčasnila sa pravda celá rodina starého mladoženicha, 140 synov, vnukov a pravnukov. Členov rodiny ženského pohlavia zpráva nespomína, lebo tam sa žena neráta. Keď totiž Turek povie na pr., že má tri deti, to toľko znamená, že má troch chlapcov, dievčence nikdy nespomenie, lebo tieto neni sú chlúbou tureckého otea.

Sedemdesiate narodeniny jeho veličenstva. Sedemdesiaty výročný deň narodenia sa jeho veličenstva nášho kráľa, deň to 18. augusta okázalým spôsobom oslávi v prvom rade hlavné mesto krajiny Budapešť. O 9. hod. rano na Krvavom poli v Budíne bude veľká poľná omša, po ktorej veliteľ budapeštianskeho vojenského sboru knieža Lobkowitz bude držať prehliadku nad celou tunajšou posádkou. O 10. hod. predpoludním odbývať sa bude slávnostné „Te Deum“ v chráme Matiašovom, kde knieža-primas Vaszary bude slúžiť omšu, na ktorej súčasťnia sa členovia vlády a vysokopostavené osobnosti svetskej, cirkevnej a vojenskej. Po slávnostných službách Božích v palote ministerského predsedu bude prijímanie blahoželajúcich. Popoludní o 3. hod. Koloman Széll a knieža Lobkowitz dajú v svojich palotách veľký obed pre povolaných hostí.

Inštalácia vacovského biskupa. Nový vacovský biskup gr. Karol Csáky v nedeľu dňa 5. augusta bol slávnostne inštalovaný vo svojej rezidencii vacovskej, z ktorej príležitosti celé mesto bolo skvele ozdobené. Biskup sprevádzaný jeho sestrou grofkou Schaffgottschovou, arcibiskupským námestníkom Boltizárom, kanonikom Černochoom a R. szivalom a mnohými poprednými ľuďmi ostrihomskej spoločnosti vlakom došiel z Ostrihomu o 1/2 9. h. predpol. a jaknáble vlak vjachal na územie mesta Vacova, ozvala sa silná strelba z mažiarov. Na vacovskej stanici bola postavená brána, okolo ktorej staly si deputácie stolice, mesta, vrchností a cirkvi vacovskej diecézy. Tu vacovský mešťanosta Zádor vítal biskupa, ktorý na to peknu rečou odpovedal. Na to za streľby mažiarov a hlaholu zvonov pohol sa pochod do katedrálneho chrámu. Okolo hintova biskupovho jazdlo veľké banderium pod vedením vyslanca Gajáryho a na uliciach obrovské obecnstvo hlučnými ováciami vítało biskupa. Pred chrámom veľprepošt Winter podal biskupovi krucifix a vysvätený biskup Ján Jung kľúče chrámu, do ktorého vtiahol biskup za zvukov „Te Deum laudamus“ sprevádzaný asi 150 kňazmi. Gr. Csáky sadnul si pri oltári na trón a povedal latinskú kázeň kňazstvu, ktoré na to šlo mu ruku bozkaf. Po prvej svojej omši biskup držal kázeň o kresťanskej láske a náboženskej shovievavosti a trpezlivosti. Po službách Božích za hlaholu všetkých zvonov biskup vtiahol do svojej rezidencie, kde prijímal deputácie. Neskôr bol veľký bankett pre 300 osôb a večer veľký fakľový pochod. Tu vyslanec Géza Gajári pozdravil nového biskupa, ktorý na to láskavými slovami ďakoval za srdečné uvítanie, ktorým ho poctili Vacovčania.

Polepšujúci ústav v Košiciach. Ponevác polepšujúce ústavy v Aszóde a v Kis-Hartyáne sú už nedostatočné, vláda uzavrela, že v Košiciach postaví jeden nový polepšujúci ústav pre 400 duší. Stavbu onedlho už aj započnú.

Syn a otec. Juro Petromanjac gazda v Jankabide pri V.-Bečkereku povadil sa so svojim starším bratom Jánom. Na brik pribehol syn Jána Petromanjaca a schytiať motyku, tak bil svojho strýca Jura Petromanjaca pokým nevypustil ducha. Mladého vraha chytili.

Výhoda pre vojopovinných zdržujúcich sa v cudzozemsku. Minister honvédstva spolu so spoločným ministrom vojny uzavrel, že tí vojopovinní, alebo už assentovani síce, ale ešte aktívne neslúžiaci, ktorí zdržujú sa v cudzozemsku a účinkujú tam v záujme nášho krajinského kupectva (čo majú hodnoverne dokázat), v tom prípade, ak pri konsulátoch vyhlásení boli za súcich alebo menej súcich na vojenskú službu, *nemusia* sa dostaviť pred riadnu assentačnú komissiu. Krem toho takíto vojopovinní môžu si *odročit* vojenskú službu do svojho 24. roku. Do aktívneho stavu armády nepatriace také osoby, ktoré v cudzozemsku účinkujú v záujme krajinského obchodu, úplne oslobodené sú zpod cvičieb (Waffenübung) jako i zpod dostavenia sa na kontrolné shromaždenia.

Robotníci medzi sebou. V Lapáš-Darmotách Michal Orlik a Vincent Duchoň s niekoľkými súdruhmi v noci napadli svojho kamaráta Štefana Ochodnického z Krajného a tak ho nabili, že ho museli odviezť do stoličnej nemocnice v Nitre. Nešťastnému robotníkovi vyklali aj jedno oko. Proti surovecom zavedené je trestné vyšetrovanie.

Strašná smrť. Anton Schafrat, rakúsko-uhorský konsul v Jerusaleme, ktorý z Austrie a Uhorska došlým pútnikom neraz preukázal výtečne služby, strašnou smrťou sišiel so sveta. Konsul totiž v Jaffe kúpil sa v mori a pustil sa ďalej od brehu. Zrazu hrozne vykrikuul a ponoril sa, na čo sa more na tom mieste sbarvilo krvou. Nešťastného konsula pohltul jeden žralok.

Minister Darányi čestným mešťanom Prešporku. Na valnom shromaždení zastupiteľov mesta Prešporku na návrh mešťanosta Brolyho minister orby Ignác Darányi zvolený bol jednohlasne a s veľkým oduševnením za čestného mešťana Prešporku za tie mnohé zásluhy, ktoré si minister nadobudnul rekonštrukciou prešporských viníc a soštatnením vincúrskej školy. Shromaždenie zároveň uzavrelo, že požiada ministra Darányiho, aby druhú krajinskú poľnohospodársku výstavku v Prešporku usporiadal.

Obkradol ho. Jeden bukovinský gazda istý Korci chtiac vyvandrovať do Bosny prišiel do Budapešte a tu tak poblúdlil, že nemohol najst ten hostinec, v ktorom nechal ženu a deti. Jedon neznámy sa mu ponukol, že ho ta zavedie, lež zločinec neurobil tak. Zaviedol Korciho za mesto a tam ho adrel palicou, že zamdlel a potom mu ukradnul všetky peniaze 415 zlatých. Keď Korci o niekoľko hodín prišiel k sebe oznámil prípad polícii. Policia hneď zaviedla prísne vyšetrovanie a šťastne podarilo sa lúpežníka vypátrať v osobe viac krát trestaného zlodēja Jána Soltésza z Dolného Lapánu v spišskej stolici. Soltész, keď lúpež previedol, nakúpil tu všetkých darov a potom odcestoval domov do D. Lapánu ku svojej žene a deťom. Hlavnomestská polícia uvedomila o lúpeži tamojšiu žandarmeriu, ktorá potom Soltésza v Lapši chytila a pod prísny dozorom dopravila do Budapešti. U Soltésza našli ešte 340 zlatých. Posadili ho do vyšetrovacieho väzenia.

Zemetrasenie. V Zay-Ubroveci dňa 2. t. m. rano o 9. hod. pocítili slabé zemetrasenie, ktoré však len asi za dve sekundy trvalo. Niekoľko chalúp sa puklo, ale väčšia škoda sa nestala.

Nebezpečná hra. V Nem.-Porube (Liptov) 15ročný chlapčisko Ján Serafin Bročného Michala Puka krpcovým návlakom obesil na jeden strom a potom smial sa nad tým, keď ťubohý chlapec celý sinavý trepal nobami. Nech náhodou nepríde matka obesného chlapčeka a nesúme so stromu už napoly mŕtvého syna svojho, nuž tento o niekoľko okamihov vypustí tam dušu. Bezbožný chlapčisko za svoju „hru“ dostal poriadny výprask.

Noviny v Japonsku. Pred tridsiatimi rokmi v Japonsku ešte nebolo novín v európejskom smysle toho slova. Dnes majú v Japonsku vyše osemdesiat časopisov, vydávaných denne asi v 278,157.429 exemplároch. V samom Tokio sú 23 denníky, ktorých vydáva sa 5 miliónov exemplárov; okrem toho v Tokio vychodí 56 časopisov. Za najlepšie pokladané sú noviny: „Nici-Nici Simbun“. (Denné novinky) a „Čiči Simpo“, noviny, ktoré vydáva Fuzakovo, jeden z najprednejších a najúčinlivejších ľudí v štáte, direktor veľkej školy, v ktorej učili sa mnohí z terajších štátnikov japonských. Jedny i druhé z týchto novín vychodia denne v 40 tisíc exemplárov a majú veľký vliv.

Muž, jeho lev, skrotenie a dresúra. Najužitejší tvor, ktorý zlášť veľký význam má pre ženy, je v zdomácnelom stave muž. Vo stave divokom zovie sa mládenec, kdežto lapený, skrotený a vydresúvaný menuje sa manžel. V divokom stave žije väčšinou v stádach, ktoré obyčajne k večeru tiahnu k nápoju. Sú exempláre, ktorých smäd je neuhasiteľný. Najobľúbenejším ich zamestnaním je hra v karty, kolky, kostky alebo billard. Veľkú príchylnosť dáva na javo voči mladým a zvlášť dámam, kdežto k dámam starším chová sa skôr nesmele a ku svokrám chráni sa vôbec priblížiť. Oproti deviciam snaží sa stále ukazovať v najlepšom svetle. Muž rád má rôzne veci, ktoré padajú na zem, nosí bez reptania plášte a daždníky a v každom ohľade javí sa jako oddaný a verný ochranca. Vo výminečných prípadoch behá za kvetinami a tu nadechádza príhodná ebvifa pre jeho lapenie. Keď je trvale oputaný môže mu byť navlečený na prst na znamenie krúžok. Ač v zajatí darieva sa mužovi dobre, prečasto opäť zdivočuje. Dostačieva mu pohľad, aby učinény bol opäť puddajným. Treba však pri tom veľkej obratnosti, lebo často v rozhodnom okamihu sa zopre a ujde. Sú však i prípady, že tento mužský človek dá sa natoľko skrotiť, že na slovo lezie pod stôl a bojí sa pantofle. K tomu niekdy postačí prostý zovňajšok ženy. Najlepšie však chytajú sa mužovia vo spoločnostiach a na plesoch. Najslubnejších výsledkov docieľuje sa dobrou výživou a nežným zachádzaním. Jestliže však niektorý exemplár opäť zdivočuje, tak veškerá námaha, aby opätovne bol ulovený, býva uarná. To platí obzvlášť o starých exemplároch, kdežto exempláre mladé dajú sa snadno chytať a krotiť.

Z Viedne pešo do Paríža. Karol Müller a Karol Tomašek dňa 1. júla pustili sa z Viedne pešo a bez kabátov do Paríža. Jako teraz oznamujú, Tomašek dňa 26. júla šťastne došiel do Paríža, ale súdruh jeho Müller už v Stuttgarte vystal a po železnici cestoval do Paríža, lebo nebol vstave pešo prekonať túto dlhú cestu.

Odmenený policajt. Budapeštiansky policajt Karol Szalay nedávno s nasadením vlastného života zastavil pár splašených koní, ktoré by byly mnoho ľudí podlávily na Andrassyho ceste. Minister vnútra teraz tak vyznačil smelého policajta, že mu poslal sto zlatých odmeny.

Dobročinnosť. Kraj. vyslanec Peter Matuška, ktorý je aj inšpektorom cirkve ev. a. v. trnoveckej (Liptov), daroval tejto cirkvi 600 korún na zakúpenie nového organu pre chrám.

V záujme uhorského priemyslu. Minister pravosúdia dr Alexander Plósz vydal nariadenie, v ktorom nakladá všetkým pod jeho správou patriacim úradom a vrchnostam, aby pri zaokrytí svojich potrieb vždy braly do ohľadu výrobky uhorského a miestneho priemyslu a pri vyskytnutvších sa robotách zamestnávaly miestnych remeselníkov a robotníkov.

Podpaľačstvo. V Ľubietovej (Zvolenská) voľákysi holomeci podpálili tri senom naplnené pajty na lúkach. Žandári podpaľačov hľadajú.

Vražda. Na Vrútkach (turč. stol.) udala sa v noci 1. augusta vražda. Jozef Bartko kolár z Priekopy prišiel do staničnej zahrady, kde sedel jeden mladý človek s jednou, spustlou ženskou. Bartko s neznámym človekom povadil sa pre tú pobehlicu, načo neznámy vytiahol nôž a Bartku tak dopichal, že nešťastný kolár po krátkom trápení skončil. Žandári hľadajú ušlého vraha, zkaženú ženskú vyslúchli, ale tá veru nevie povedať, kto sa jej to zaliečal, čo stopovanie po vrahovi veľmi obťažilo.

Smrť kráľa Umberta a telegraf. Z Milana oznamujú: Tunajší telegrafický úrad za päť dní vybavil 137.133 telegrammov. Od 31. júla dostal úrad 71.735 a zaslal 65.398 telegrammov. Najsílnější deň bol 31. júla, vtedy počet zaslaných a prijatých telegrammov obnášal 32.380. Túto obrovskú prácu vybavilo 273 telegrafických úradníkov. — Z Monzy oznamuje sa: Dvor a vláda so dňa na deň dostáva celé hromady telegrammov, ktoré dostala ovdovela kráľovná Margita, obnášajú vyše 60.000. Telegrafický úrad každú hodinu 500 telegrammov doručil dvoru. Väčšinu týchto ďalekopisov osobne vybavila kráľovna Margita, ktorá po prvom návale žiaľu opravdu heroicky znáša bronzý úder.

Lapený vrah. V Segedíne policia chytila z Moravy pochádzajúceho kelnera Gottfrieda Hrazdila, ktorý v mnohých stoliciach páchal rozličné lúpeže, ba i vraždil. Krem Hrazdila policia segedíaska chytila aj jeho súdruha, asice istého Karola Willnera, bývalého nadporučíka spoločnej armády, ktorého svojím časom vojenský súd degradoval a na žalár odsúdil, a vo Veršeci chytili jedného kupca i so ženou, lebo stáli v porozumení s Hrazdilom a Willnerom.

K OBVESELENIU.

Rozmýšľanie jedného manžela.

„Ja som už mnoho rozličného vo svete videl, železnicu, balón, panorámy, jazdcov, teľa s dvoma hlavami, obrovskú ženu ba i cvergliky, — ale ženu, ktorá by na svojho muža nevedela ničो poznamenat', ktorá by na neho nešomrala — takú som veru ešte v mojom živote nevidel.“

KU OBRÁZKU.

Po lejaku.

Podobný obrázok neraz sa objaví na našich horných stranách, keď stihne ten kraj väčší lejak. Voda s vrchov sbehne do potokov ale nemá dosť voľného odtoku, lebo víchor pováľal celé stromy v riečište. Rozvodnený potok sa vyleje a zanesie lúky, polia hlienom. Aby to prekazili, občania sa soberú a nakoľko možno uvoľnia tok vody odstraňujúce prekážky.

ODKAZY REDAKCIE.

Pán A. R. v L. Po tieto dni obzrieme prosbu vašu v ministerstve a všetko možné vykonáme, aby ste pensiu obdržali aj na otáznu kvinkvenálku, čo vám ostatne dľa zákona aj patrí.

Slečna M. K. v M. Zaslánú fotografiu dľa možnosti najbližšie uverejníme v rámci nejakej rozprávky.

Pre nával rukopisu viac dopisov muselo z tohoto čísla vystať; v budúcom budú uverejnené.

Cena potravných článkov.

Budapešť, 9. augusta.

V budapeštianských tržniciach predávaly sa podrobne nasledovné potravné články za tieto priemerné ceny:

Mäso: Hovädzina predok 116, zadok 120, polievková 124, jazyk 122, obličky, ľadviny 180, čistené 340 halierov za 1 klg. — Barančina: predok —, zadok — hlov. — Telacina: predok 108, zadok 120, stehno 200 hlov za 1 klg. — Bravčovina: 112, stehno a lopatka

120 hlov za 1 klg. — Šunka: pražská 180, surová 140 hlov za 1 klg. pri kúpe najmenej 5 klgrov.

Masť: Sviňská 108 hlov, loj 106 hlov, slanina ku roztopeniu — hlov a husacia masť 250 hlov za jeden kilogramm.

Drúbež: Za jedno kura 90, sliepku 140, kohúta 180 hlov. Za jednu kačku 200, za tučenú mladú hus 460 hlov. — Očistená drúbež: kura 80, sliepka 140, kapúň 240 hlov, tohoročná hus 400 halierov (za jeden klg. tučenej husy 100 hlov), morka za kilo 130 hlov, kačka za kus 260 hlov.

Vajcia: Ku vareniu väčšie 8 kusov za 40 hlov, menšie 48 kusov za 2 koruny, ku čaju 7 kusov za 40 hlov.

Ryby: Kapor 240, sumec 180, štika 140, zubáč 200, jesater 280, okúň 160 hlov za klg. Raky: kus za 14 hlov.

Rozličnosti: Maslo gazdovské 180, ku čaju 240 hlov za 1 klg. Tvaroh 36 hlov za kilo. — Smotana 70 hlov za liter. — Pár holubov 120 hlov, divá hus —, divá kačka —, jarabica 120 hlov za kus. — Zajac za kus — kor. — hlov. — 1 klg. divej svine — hlov, celé stehno srny — kor. — Zemiaky nové 20 hlov za klg.

Múka: Pšeničná múka predávala sa za tieto priemerné ceny:

číslo:	0	1	2	3	4	5
kor.	26 60	25 20	23 80	22 80	22 00	20 40
číslo:	6	7	7½	8		
kor.	18 60	15 00	14 60	10 60		

Pšeničné otruby drobné po kor. 8 40, hrubé po 8 60.

Zeleniny: Zemiaky ružiaky kor. 2 80—3 60, žlté kor. 4 20—4 60, rožky kor. 7 00—7 20, biele kor. 2 80—3 00 za metr. cent Kapusta (v hlávkach) za kus 28 hl. kor. — Cibula kor. 5 00—8 40 m. c. Zeler 100 kusov — — Nové uhorky: za kus 26 halierov.

Strova: Hrach nový liter 26 hal, čistený starý 18—30 hal za liter. Sošovica: domáca 16—24 za klg. Riža 20 hlov za kilo. Zelená fazuľa nová 28 hal. za klg.

Chlieb: miestny od pekára biely 26—30 hlov, čierny 20—22 hlov za kilogrammu.

Budapeštianska bursa s úradným značením cien dňa 9. augusta.

Obilie	Jakosť dľa hekt.	Za 50 kilogr.		Cenné papiere	Peniaze kor.	Tovar kor.	Cenné papiere	Peniaze kor.	Tovar kor.
		od	do						
Pšenica banátska	75-77	7 45	7 85	Státny dň.			Prvá uhor. poisť. spol.	4875	4950
" peštianska	75-77	7 20	7 65	(Za každých 100 korun)			Pešt. uh. kupec. b.	2597	2600
" stoinobelebrádska	75-78	7 30	7 90	Uhorská zlatá renta 4%	96 25	96 50	Pešt. prvá vlast. sporiteľňa	16000	16100
Raž (žito)	70-72	6 65	6 85	Uhorská korunová renta 4%	90 75	91 20	Balgó-tarjánka baňa na uhlie	630 00	635 00
Jačmeň na krm	60-62	5 90	6 10	Uhorské regálové úpis 4½%	98 10	99 00	Záložné listy.		
" na pátku	62-64	5 60	5 80	Uhorské premiové úpis 4½%	158 50	159 00	Uhorského posem. úverového ústavu 4%	91 15	91 85
" na várku	64-66	—	—	Uhorská úsko-segedínska poisťička 4%	158 75	140 00	Uhorského úver. záložného ústavu 4½%	98 00	99 00
Ovos	39-41	5 00	5 20	Uhorská žel. poisťička 4½% v zl.	100 50	101 50	Uh. úver. ústavu s prímion 4%	114 00	115 00
Kukurica	—	6 20	6 45	výňakové úpis 4½%	91 00	91 50	Peniaze.		
Proso	—	—	—	Spoločná poisťička v beš. peniazoch 4½%	97 50	97 85	Cisársky dukát	11 40	11 50
Ľepica	—	12 75	13 25	Zreby.			Dvadsať-frankovník	19 33	19 38
Dateľinové semä, luc.	—	—	—	Spolku „Jó salv“	6 00	6 50	Nemecká ríšska marka	118 45	118 75
" červené	—	—	—	Uhorského „Červené kríže“	18 00	20 00	Striebro	—	—
Sviňská masť pešťanska	—	55 00	55 50	Rakúskeho	42 50	43 50			
" vidiecka	—	—	—	Banilka	12 00	13 00			

ý od 1. mája 1900.

Vozný železničný poriadok.

Platný od 1. mája 1900.

Budapest—Galantha—Zsolna

Stanice	triedy	express	osobný	rýchlo	osobný	osobný
		vlak	vlak	vlak	vlak	vlak
		I	I—III.	I—II.	I—III.	I—III.
Budapest ny. p.	ind.	1 00		7 30	9 25	9 05
Galantha	ind.	3 47		10 20	2 30	3 00
Gány					2 41	3 09
Szered	érk.			10 34	2 51	3 17
Súr	ind.				*3 03	
Szilád-Zéle					3 13	3 32
Lipótvár	érk.	4 18		10 52	3 26	3 42
Lipótvár	ind.	4 20		8 20	11 02	3 41
Madunicz 33. sz. órh.				8 29		*3 48
Kosztolány				8 37		3 56
Dráhócz 36. sz. órh.				8 46		*4 03
Pöstyén		4 40		8 59	11 24	4 20
Poh-Szerdahely 41. órh.				*9 09		*4 30
Brunócz				9 17		4 39
Csejte-Szt-Kereszt 43. órh.				*9 22		*4 44
Vág-Ujhely				9 36	11 44	5 03
Bohuszlavicz				*9 45		5 14
Melsicz				9 55	*11 57	5 25
Kosztolna-Zajrecs 54. órh.				10 05		5 37
Trencsén-Istebnik				10 13		5 47
Trencsén szem. p. u.				10 18	12 12	5 52
T-Trencs-Teplicz		5 37		10 34	12 23	6 08
Dubnicz				10 53		6 41
Ilava				11 05	12 44	6 52
Lédecz				11 16		7 02
Bellus				11 23		7 09
Aisó-Kocsócz 77. sz. órh.				*11 30		*7 02
Puchó-Kocsócz				11 39	1 01	7 22
Milochó 82. sz. órh.				*11 49		*7 20
Vág-Besztercze				11 59	*1 15	7 44
Podhr.-Vághéve 88. órh.				*12 07		*7 49
Pelvás 91. sz. órh.				*12 14		*7 56
Nagy-Bicse-Predmér				12 26	1 32	8 07
Kotteso 97. sz. órh.				*12 33		*8 14
Hricsó				12 42		8 22
Zsolna (Rajecz-fürdő)	érk.	7 05	1 00	1 55	8 39	8 28

Zsolna—Galantha—Budapest.

Stanice	triedy	osobný	osobný	rýchlo	osobný	express
		vlak	vlak	vlak	vlak	vlak
		I—III.	I—III.	I—II.	I—III.	I.
Zsolna (Rajecz-fürdő)	ind.	9 10	5 28	2 58	3 38	5 10
Hricsó		9 27	5 45		3 57	
Kotteso 97. sz. órh.		*9 32	*5 51		*4 05	
Nagy-Bicse-Predmér		9 40	5 59	*3 21	4 14	
Pelvás 91. sz. órh.		*9 48	*6 08		*4 24	
Podhr.-Vághéve 88. sz. órh.		9 54	6 14		4 31	
Vág-Besztercze		10 02	6 27	*3 38	4 41	
Milochó 82. sz. órh.		*10 10			*4 49	
Puchó-Kocsócz		10 21	6 44	3 51	5 00	
Aisó-Kocsócz 77. sz. órh.		*10 27			*5 07	
Bellus		10 34	6 56		5 15	
Lédecz		10 40	7 02		5 22	
Ilava		10 50	7 12	4 08	5 33	
Dubnicz		11 00	7 22		5 44	
T-Trencs-Teplicz		11 08	7 30	4 19	5 52	6 31
Trencsén szem. p. u.		11 27	8 23	4 34	6 20	
Trencsén-Istebnik		11 35	8 33		6 29	
Kosztolna-Zajrecs 54. órh.		*11 42	8 43		6 38	
Bohuszlavicz		11 52	8 57	*4 48	7 03	
Melsicz		*12 00	9 09		7 13	
Vág-Ujhely		12 11	9 32	5 02	7 30	
Csejte-Szt-Kereszt 43. órh.			*9 41		*7 39	
Brunócz		12 22	9 47		7 45	
Poh-Szerdahely 41. sz. órh.			9 53		*7 51	
Pöstyén		12 39	10 08	5 24	8 06	7 29
Dráhócz 36. sz. órh.			10 18		8 16	
Kosztolány		12 53	10 26		8 26	
Madunicz 33. sz. órh.			10 34		8 32	
Lipótvár	érk.	1 04	10 42	5 43	8 40	7 47
Lipótvár	ind.	1 30	11 07	5 53	8 40	7 49
Szilád-Zéle		1 43	11 20			
Súr			*11 29			
Szered	érk.	1 58	11 36	6 12		
Gány		2 15	11 50			
Galantha	érk.	2 27	12 00	6 30		8 18
Budapest ny. p. u.	érk.	7 35	6 05	9 25		11 00

Nagy Surány—Kis-Tapolcsány.

Stanice	triedy	miesan.	miesan.	osobný
		vlak	vlak	vlak
		I—III.	I—III.	I—III.
Nagy-Surány	ind.	5 00	12 35	4 42
Zsitva-Födemes		5 14	12 52	4 54
Mánya		5 35	1 13	5 03
Szt Mihályúr 4. sz. órh.		*5 45	*1 24	*5 16
Vajk		5 56	1 36	5 25
Verebely		6 23	2 00	5 45
Zsitva-Ujfalu		6 36	2 16	5 56
Betekints 8. sz. órh.		*6 46	*2 28	*6 04
Taszár		7 00	2 40	6 12
Aranyos-Maróth		7 28	3 07	6 25
Kis-Tapolcsány	érk.	7 40	3 20	6 35

Kis-Tapolcsány—Nagy-Surány.

Stanice	triedy	miesan.	osobný	miesan.
		vlak	vlak	vlak
		I—III.	I—III.	I—III.
Kis-Tapolcsány	érk.	6 15	4 41	6 45
Aranyos-Maróth		6 9	4 51	7 11
Taszár		6 56	5 02	7 30
Betekints 8. sz. órh.		*7 04	*5 08	*7 40
Zsitva-Ujfalu		7 14	5 17	7 53
Verebely		7 37	5 36	8 23
Vajk		7 49	5 46	8 40
Szt Mihályúr 4. sz. órház.		*7 59	*5 54	*8 52
Mánya		8 12	6 02	9 11
Zsitva-Födemes		8 28	6 16	9 35
Nagy-Surány		8 41	6 27	9 52

Pelsűcz—Murány.

Stanice	triedy	miesan.	miesan.	nák. os.
		vlak	vlak	vlak
		II—III.	I—III.	I—III.
Pelsűcz	ind.	7 00	3 00	6 57
Horka-Özörény 1. sz. órh.		*7 16	*3 16	*7 17
Licze-Gicze		7 38	3 38	7 43
Jolsva-Taplocza 6. sz. órh.		*7 51	*3 51	*7 59
Jolsva		8 21	4 16	8 12
Hányóvíz		8 51	4 41	érk.
Vizesrét 11. sz. órh.		*9 04	*4 54	
Nagy-Rócze		9 27	5 17	
Hosszrét 14. sz. órh.		*9 44	*5 34	
Murány	érk.	9 55	5 45	

Murány—Pelsűcz.

Stanice	triedy	miesan.	miesan.
		vlak	vlak
		I—III.	I—III.
Murány	ind.	4 10	11 20
Hosszrét 14. sz. órh.		*4 20	*11 30
Nagy-Rócze		4 37	11 56
Vizesrét 11. sz. órh.		*4 43	*12 02
Hányóvíz		4 55	12 31
Jolsva		5 10	1 01
Jolsva-Taplocza 6. sz. órh.		*5 28	*1 10
Licze-Gicze		5 41	1 22
Horka-Özörény 1. sz. órh.		*6 02	*1 43
Pelsűcz	érk.	6 14	1 55

* Podmienenéne vlak zastane.

Hrubé čísla značia nočné hodiny.

Tlačou cis. a král. dvornej knihtlačiarne Viktora Hornyánszkeho v Budapešti.